

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 592/2020-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. novembra 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Andreou Janovou, Werferova 1, Košice, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 228/2018 z 23. januára 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Andreou Janovou, ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 228/2018 z 23. januára 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Podaním zo 4. septembra 2020 sťažovateľ doplnil do spisu článok uverejnený na webovom sídle aktuality.sk s názvom „*Skrachovaný kráľ Tokaja robil podvody a neplatil dane. Súd o dobré meno vyhral.*“.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalovaným v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. Okresný súd Michalovce (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 19 C 243/2016-766 zo 4. apríla 2018 okrem iného priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 €, vo zvyšku bola žaloba zamietnutá a trovy konania neboli priznané žiadnej zo strán. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že potvrdil predmetný rozsudok okresného súdu. Ústavný súd dožiadaním na okresnom súde zistil, že proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ popri ústavnej sťažnosti aj dovolanie. Súdny spis sa od 19. augusta 2020 nachádza na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti poukázal na svoje tvrdenie v odvolaní, podľa ktorého obsah výpovedí svedkov pred okresným súdom celkom odporoval výpovediam tých istých svedkov v trestnom konaní. Podľa sťažovateľa sa krajský súd s týmto rozporom v napadnutom rozsudku nevysporiadal, čo zakladá jeho neodôvodnenosť. Sťažovateľ ďalej rozoberal zákonné podmienky zásahu do osobnosti fyzickej osoby podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, pričom spochybňuje závery krajského súdu, ktoré tento viedli k priznaniu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 €. Podľa sťažovateľa sa okresný súd a ani krajský súd dostatočne nevysporiadali so všetkými jeho argumentmi, pričom samotné závery konajúcich súdov neboli dostatočne odôvodnené. Uvedené podľa sťažovateľa predstavuje porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu. Sťažovateľ dodal, že základom napadnutého rozsudku (ako aj rozsudku okresného súdu) bola skutočnosť, že na žalobcu v predmetnom konaní

podal viacero trestných oznámení. K tomu uviedol, že je nemysliteľné, aby bol oznamovateľ trestnej činnosti (napr. sťažovateľ) vystavený obavám, ako budú postupovať orgány činné v trestnom konaní a či jeho trestné oznámenie riadne preveria, prípadne či sa toto trestné oznámenie skončí právoplatným odsúdením, inak mu hrozí žaloba o náhradu škody a nemajetkovej ujmy.

4. Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 € a zároveň žiadal, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozsudku krajského súdu.

5. Sťažovateľ navrhoval, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Co/ 228/2018 zo dňa 23.01.2020 bolo porušené základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Co/228/2018 zo dňa 23.01.2020 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- €, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] trovy konania, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10.1 Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10.2 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný

súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.

12. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

14. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

15. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne

zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

16. Na základe kontroly na okresnom súde ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu súbežne s ústavnou sťažnosťou aj dovolanie.

17. Ústavný súd stabilne zastáva názor, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti na ústavnom súde je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, totiž neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

18. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť mu bola predložená predčasne, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa. Po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by totiž došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (porovnaj m. m. II. ÚS 1/08, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len ťažko odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (III. ÚS 480/2017, III. ÚS 35/2019).

19. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd ústavnou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale odmietol ju podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

20. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

21. Ústavný súd sa súčasne zaoberal tým, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie jeho dovolania najvyšším súdom ako neprípustného. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na znenie § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Táto okolnosť je však relevantná pre prípadné námietky, ktoré nemohol sťažovateľ uplatniť v rámci dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu